

KIRURGISK KLINIK
FREDERIKSSUND

Martin Poulsen, speciallæge i kirurgi

KIKKERTUNDERSØGELSE AF TYKTARMEN (koloskopi)

Information om kikkertundersøgelse af tyktarmen (koloskopi)

Undersøgelsen

Til undersøgelsen anvendes en bøjelig kikkert (slange) på tykkelse med en finger. Kikkerten er udstyret med et lille kamera, så man kan se tarmens slimhinde. Der kan igennem kikkerten tages vævsprøver eller fjernes polypper.

Kikkerten føres ind i endetarmen og videre rundt i tyktarmen. For at folde tarmen ud pustes en lille smule luft (kuldioxid) op i den. Luften samt kikkerten kan give noget ubehag i form af en trykkende fornemmelse i maven. Hvis du synes det bliver for ubehageligt, er der mulighed for at give noget smertestillende medicin gennem et lille plastikdrop i en blodåre på armen.

Ved undersøgelsen ligger du på venstre side. Selve undersøgelsen varer normalt 10 - 20 minutter.

Før undersøgelsen

Blodfortyndende medicin

Hvis du er i behandling med Pradaxa, Xarelto, Eliquis eller Lixiana, skal du ikke at tage medicinen om morgenen på selve undersøgelsesdagen.

Hvis du er i behandling med Clopidogrel (Plavix, Grepid, Cloriocard), Efient eller Brilique, skal du ikke holde pause med medicinen op til undersøgelsen.

Hvis du er i behandling med Marevan eller Marcoumar, skal du inden undersøgelsen have kontrolleret, at INR er i niveau (hos din egen læge).

Hvis der i forbindelse med undersøgelsen bliver fundet polypper, kan det blive nødvendigt med en ny undersøgelse, hvor du forinden holder længere pause med den blodfortyndende medicin, alt afhængig af hvilken type blodfortyndende medicin du får, samt hvorfor du får den.

Sukkersygemedicin

Hvis du får tabletter mod sukkersyge, skal du ikke tage tabletterne om morgenen på undersøgelsesdagen, men først ved næste måltid (det vil sige efter undersøgelsen).

Hvis du har insulinbehandlet sukkersyge, skal du rådføre dig med din egen læge.

P-piller

Hvis du tager p-piller, skal du sikre dig imod graviditet på anden vis indtil næste menstruation (idet p-pillerne p.g.a. udrensningen blot vil passere gennem tarmen uden at blive optaget i kroppen).

Jernbehandling

Tager du jerntabletter, skal du holde pause 7 dage før kikkertundersøgelsen.

Anden medicin

Al anden medicin kan indtages, dog skal det indtages mere end 1 time før eller 1 time efter indtagelse af udrensningsmidlet.

Pacemaker

Hvis du har pacemaker, skal du informere klinikken om dette, samt hvilken type pacemaker du har.

Udrensning af tarmen

For at undersøgelsen skal lykkes og give et klart billede af din endetarm og tyktarm, skal tarmen være tømt for afføring. Tarmen skal derfor udrenses med Toilax tabletter (Toilax klyx skal ikke bruges) eller Dulcolax tabletter og Plenvu pulver. Toilax eller Dulcolax tabletterne vil ofte blot blødgøre afføringen uden, at du vil opleve hyppigere toiletbesøg, mens Plenvu vil starte selve udrensningen (sørg derfor for at du har adgang til et toilet, når du begynder at indtage Plenvu). Det er vigtigt, at al udrensningen indtages.

Tre dage før undersøgelsen

Du må ikke spise brød med kerner/frø samt vindruer, jordbær, kiwi, tomater og andre grøntsager/frugter med kerner/frø. Du må heller ikke spise müsli, HUSK (loppefrøskaller), havregryn/havregrød, rå grøntsager og asparges.

En kost bestående af f.eks. kogt eller grillet lyst kød (kylling eller fisk), hvide ris, hvid pasta, kogte skrællede kartofler, lyst toastbrød (også ristet) og kogte æg vil være hensigtsmæssigt.

Kl 18.00: Tag 2 Toilax eller Dulcolax tabletter (afføringsmiddel).

To dage før undersøgelsen

Du må fortsat ikke spise brød med kerner/frø samt vindruer, jordbær, kiwi, tomater og andre grøntsager/frugter med kerner/frø. Du må fortsat ikke spise müsli, HUSK (loppefrøskaller), havregryn/havregrød, rå grøntsager og asparges.

En kost bestående af f.eks. kogt eller grillet lyst kød (kylling eller fisk), hvide ris, hvid pasta, kogte skrællede kartofler, lyst toastbrød (også ristet) og kogte æg vil stadig være hensigtsmæssigt.

Kl 18.00: Tag de sidste 2 Toilax eller Dulcolax tabletter (afføringsmiddel).

Dagen før undersøgelsen

Til morgenmad må du spise kogt eller spejlet æg, hvidt toastbrød (også ristet) med skrabet smør samt kaffe eller te (uden mælk). Derefter må du resten af dagen kun indtage flydende kost (klare supper uden fyld) og ingen mælkeprodukter.

På de næste sider kan du se hvordan du indtager Plenvu – Det er vigtigt at du følger disse instruktioner for udrensning med Plenvu (og IKKE instruktionen i æsken).

Har du en formiddagstid til kikkertundersøgelse (mellem klokken 8 og 12) – hvis ikke se næste side.

Tag Plenvu dosis 1 (1 brev) dagen før undersøgelsen mellem klokken 15 og 16

1. Tag en kande med ½ liter vand.
2. Hæld pulveret i vandet.
3. Rør i blandingen i 2 - 3 minutter. Blandingen vil være uklar/råhvid. Drik helst blandingen indenfor 30 minutter, men hvis du får kvalme, skal du holde en lille pause med væsken og evt. drikke noget andet.
4. Drik ½ liter klar væske i løbet af de efterfølgende 30 minutter. Drik derefter mindst ½ liter klar væske i løbet af de efterfølgende 4 – 6 timer.

Klar væske er f.eks. vand, saftvand (dog ikke solbær-, blåbær-, rødbede- eller gulerodssaft da tarmvæggen farves), sodavand, juice uden frugtkød, energidrikke, kaffe og te. Undgå mælkeprodukter (også i kaffe og te), da de kan forstyrre billedet af tyktarmens slimhinde. Der må gerne indtages klare supper eller bouillon (uden fyld).

Du må gerne drikke en øl eller et glas rød- eller hvidvin.

Tag Plenvu dosis 2 (brev A og brev B) dagen før undersøgelsen mellem klokken 21 og 22

1. Tag en kande med ½ liter vand.
2. Hæld pulveret (begge breve) i vandet.
3. Rør i blandingen i 2 - 3 minutter. Blandingen vil være uklar/råhvid. Drik helst blandingen indenfor 30 minutter, men hvis du får kvalme, skal du holde en lille pause med væsken og evt. drikke noget andet.
4. Drik ½ liter klar væske i løbet af de efterfølgende 30 minutter. Drik derefter mindst ½ liter klar væske i løbet af de efterfølgende 4 – 6 timer (du skal bare drikke det, du kan nå, inden du går i seng). Næste morgen må du gerne fortsætte med at drikke.

Klar væske er f.eks. vand, saftvand (dog ikke solbær-, blåbær-, rødbede- eller gulerodssaft da tarmvæggen farves), sodavand, juice uden frugtkød, energidrikke, kaffe og te. Undgå mælkeprodukter (også i kaffe og te), da de kan forstyrre billedet af tyktarmens slimhinde. Der må gerne indtages klare supper eller bouillon. Du må gerne drikke en øl eller et glas rød- eller hvidvin.

Når du har drukket Plenvu-opløsningen, vil du opleve, at din afføring bliver mere og mere vandig, og dette er helt normalt – sørg for at have adgang til et toilet. Det er ikke ualmindeligt, at der kan gå flere timer før, der kommer afføring første gang. Til sidst skal din afføring være helt klar/gullig og vandig. Husk på, at du stadig kun må drikke tynde væsker, indtil kikkertundersøgelsen er overstået. Du kan blive lidt træt og sløj af udrensningen.

Har du en eftermiddagstid til kikkertundersøgelse (mellem klokken 12 og 18)

Tag Plenvu dosis 1 (1 brev) dagen før undersøgelsen mellem klokken 21 og 22

1. Tag en kande med ½ liter vand.
2. Hæld pulveret i vandet.
3. Rør i blandingen i 2 - 3 minutter. Blandingen vil være uklar/råhvid. Drik helst blandingen indenfor 30 minutter, men hvis du får kvalme, skal du holde en lille pause med væsken og evt. drikke noget andet.
4. Drik ½ liter klar væske i løbet af de efterfølgende 30 minutter. Drik derefter mindst ½ liter klar væske i løbet af de efterfølgende 4 – 6 timer (du skal bare drikke det, du kan nå, inden du går i seng).

Klar væske er f.eks. vand, saftvand (dog ikke solbær-, blåbær-, rødbede- eller gulerodssaft da tarmvæggen farves), sodavand, juice uden frugtkød, energidrikke, kaffe og te. Undgå mælkeprodukter (også i kaffe og te), da de kan forstyrre billedet af tyktarmens slimhinde. Der må gerne indtages klare supper eller bouillon. Du må gerne drikke en øl eller et glas rød- eller hvidvin.

Tag Plenvu dosis 2 (brev A og brev B) på selve undersøgelsesdagen mellem klokken 7 og 8

1. Tag en kande med ½ liter vand.
2. Hæld pulveret (begge breve) i vandet.
3. Rør i blandingen i 2 - 3 minutter. Blandingen vil være uklar/råhvid. Drik helst blandingen indenfor 30 minutter, men hvis du får kvalme, skal du holde en lille pause med væsken og evt. drikke noget andet.
4. Drik ½ liter klar væske i løbet af de efterfølgende 30 minutter. Drik derefter mindst ½ liter klar væske i løbet af de efterfølgende 4 – 6 timer.

Klar væske er f.eks. vand, saftvand (dog ikke solbær-, blåbær-, rødbede- eller gulerodssaft da tarmvæggen farves), sodavand, juice uden frugtkød, energidrikke, kaffe og te. Undgå mælkeprodukter (også i kaffe og te), da de kan forstyrre billedet af tyktarmens slimhinde. Der må gerne indtages klare supper eller bouillon. Du må gerne drikke en øl eller et glas rød- eller hvidvin.

Når du har drukket Plenvu-opløsningen, vil du opleve, at din afføring bliver mere og mere vandig, og dette er helt normalt – sørg for at have adgang til et toilet. Det er ikke ualmindeligt, at der kan gå flere timer før, der kommer afføring første gang. Til sidst skal din afføring være helt klar/gullig og vandig.

Husk på, at du stadig kun må drikke tynde væsker, indtil kikkertundersøgelsen er overstået.

Du kan blive lidt træt og sløj af udrensningen.

Transport

Hvis du får smertestillende medicin under kikkertundersøgelsen, må du ikke køre bil resten af dagen. Sørg derfor for hjemtransport ved hjælp af pårørende, Falck eller taxa.

Efter undersøgelsen

Du må spise og drikke, som du har lyst efter undersøgelsen. På grund af den indpustede luft, kan du have en trykkende, ubehagelig fornemmelse i maven og rigelig luftafgang. Der kan i sjældne tilfælde også forekomme en smule blod i afføringen.

I yderst sjældne tilfælde kan der opstå komplikationer i form af kraftig blødning eller hul i tarmvæggen, der i så fald vil kræve indlæggelse på hospital.

Hvis du i det efterfølgende døgn får:

- Svære mavesmerter
  - Feber over 38 gr.
  - Kulderystelser
  - Vedvarende blødning fra tarmen
- skal du kontakte klinikken, vagtlægen/1813 eller skadestuen.

Besked om undersøgelsen

Du vil få besked om resultatet af undersøgelsen med det samme. Hvis der er taget vævsprøver eller fjernet polypper, vil der gå ca. en uge, inden svaret foreligger. Du vil enten få svar pr. mail eller telefonisk